

Perashat Balak 5783

Velas: 7:01 pm

Fin Shabat 1: 7:56 pm - R”T: 8:33 pm

Fin Shabat 2: 8:04 pm - R”T: 8:32 pm



Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Isaac Sued
חבר ב'ה'ד אמת ומשפט

Maasé Sheaya

Me mandaste mi zapato con tu vecino... y se le perdió

Caso: Un zapato fue olvidado en la casa de Reubén por alguno de sus invitados este Shabat, Reubén le pidió a su vecino que le entregue el zapato a su dueño ya que se ven diario en el trabajo. Por alguna razón, el zapato se perdió en casa del vecino, y ahora el dueño del zapato exige que se le pague por el zapato.

Pregunta: ¿Quién debe pagar el zapato? y ¿cuánto debe pagar?

Respuesta: El Shuljan Aruj (סימן רצ"א סכ"ו) dictaminó que "un Shomer que entregó el objeto que estaba cuidando a un tercero para que lo cuide en su lugar y se perdió el objeto, el primer Shomer está obligado a pagar, incluso si es un Shomer Jinam y le entregó a Shomer pagado" el motivo de esto es porque el dueño del objeto puede reclamar y decir "tu eres de confianza para mi, pero el tercero al que tu se lo diste no es de mi confianza". Incluso si todo el mundo sabe que el segundo Shomer es mejor y más confiable que el primero.

El Ram"á aumentó que si el primero se lo entregó al segundo Shomer delante del dueño y el dueño se mantuvo en silencio sin decir nada, el primer Shomer está exento. Por lo tanto, si normalmente el dueño también le da a guardar al segundo Shomer, el dueño no podrá reclamar que no es de su confianza, y el primer Shomer estará exento de pagar."

Aparentemente en nuestro caso Reubén tendrá que pagar por haber entregado el objeto a un tercero sin consentimiento del dueño, y al vecino también podríamos obligarlo a pagar debido a su negligencia al cuidar el objeto (כמבאר שם סעי' ז). Por lo tanto, el dueño del zapato podría cobrarle al que él decida, al primer Shomer por haberlo entregado a otro o al segundo Shomer por haberlo perdido.

Sin embargo, encontramos varios motivos para exentar del todo al primer Shomer, quedando el segundo Shomer como único responsable de pagar el zapato.

1. En cuanto a un Shomer Abedá hay diferentes opiniones si aplica el Din anterior y tiene prohibido entregar el objeto a un tercero o no, ya que en él no aplica el reclamo del dueño yo confié en ti.. ya que de primera instancia el dueño no fue el que se lo entregó al Shomer (דעת שו"ע הרב שם סלי"ב שפטר אכל חכמת) (שלמה שם לא חילק בדבר).

2. Existen dos motivos de porque el dueño puede reclamar que el segundo Shomer no es de su confianza, a) porque puede ser negligente al cuidar el objeto (ע"י שו"ע סימן שמ"ב ס"ב). b) puede robarse el objeto (ע"י סמ"ע סי' שט"ז ס"ק א ובסי' שמ"ב ס"ק א) Y la diferencia entre los motivos es cuando el objeto es algo con valor relativo que no tiene valor excepto para el propietario, como un zapato usado, que no sospechamos que alguien se lo vaya a robar.

3. Ya que en nuestro caso el zapato estaba cuidado automáticamente en casa de Reubén no se considera un Shomer Abedá, y la responsabilidad recae únicamente sobre el vecino.

En cuanto a la cantidad que debe pagar

Hay quien opina que si el par de zapatos cuesta 100 dólares le tiene que pagar 50 por un zapato (ע"י שו"ע ז' ע"י ז). Hay quien opina que ya que el zapato que quedó suelto se devaluó y ahora vale 30 le debe de pagar únicamente 30 que es el valor del zapato hoy (זרע יעקב סי' ס"ז) y hay quien opina que le paga 70 ya que fue lo que le provocó perder al perder el par de su zapato (דברי גאונים כלל צ"ו סי' נ"ח).

En **conclusión** el Zerá Emet dictaminó que debemos optar por la primera opinión que es lo justo para ambas partes.

Halajá Lemaasé

Pregunta: ¿Por qué decimos el Pasuk "Baruj Shem Keבוד Maljutó Leolam Vaed" después del Shemá Israel? Y ¿por qué se dice en voz baja?

Respuesta: El Shlujan Aruj (סי' ס"א סעי' י"ג) menciona que hay que decir después del primer Pasuk del Shemá antes de la Perashá de Veahabta "Baruj Shem Keבוד Maljutó Leolam Vaed" en voz baja, el motivo de esto es porque este Pasuk no lo dijo Moshe Rabenu en la Torá y para marcar la diferencia entre dicho Pasuk y el resto del Shemá se recita en voz baja (משנ"ב שם ס"ק ל').

El Mishná Berurá (שם) explica que Yaakov

Avinu antes de morir cuando iba a revelar a sus hijos el momento de la Geulá, perdió el Ruaj Hakodesh, y sospechó que le sucedió eso por alguna falta o pecado por parte de sus hijos, los Shevatim respondieron a dicha sospecha recitando el Shemá Israel, con la intención de aclarar que estaban firmes en su Emuná y nadie se había desviado del camino de Hashem. Yaakov al descubrir esto dijo el Pasuk de "Baruj Shem... (ע"י פסחים נ.)".

Dicho Pasuk se relaciona con el mismo Shemá Israel ya que en él se alaba el reinado de Hashem que sea bendito para siempre (ע"י נפש ההיים ג' י"א).

El baile del preso

En un campamento de verano en Nueva York, un autobús se dirigía al zoológico, pero la decepción fue enorme cuando vieron que el zoológico estaba cerrado por mantenimiento. Los profesores pensaban en un plan B, mientras tanto uno de los maestros vio un letrero que apuntaba en dirección a una prisión cercana. "¿Quizás llevemos a los niños a visitar la prisión?" propuso uno de ellos, "iNunca han visto cómo es una prisión por dentro!". ¿Por qué nos dejarían entrar allí?" Su amigo se preguntó. "Al menos intentemos, ve qué tan decepcionados están los niños" terminó diciendo.

El autobús se dirigía a la cárcel, los niños estaban entusiasmados con la idea, aunque realmente no entendían de qué se trataba...

Al llegar un gran guardia los bloqueó y se echó a reír al escucharlos, "¿Llevar a niños a un recorrido en la prisión? ¿No tienen una idea más fantástica? ¡podría ser peligroso! Váyanse". El maestro no se dio por vencido, miró a su alrededor y notó un camino interno. "Bueno, si no podemos entrar a la prisión, al menos la miraremos desde afuera...". Entraron sin darse cuenta del cartel que decía "prohibida la entrada". El ánimo de los niños comenzó a mejorar. Estaban en una prisión real, al ver las ventanas de los calabozos, el autobús se detuvo, los niños bajaron, y el profesor dijo: "Es posible que en una de las celdas resida un alma Yehudí y necesitada de fortalecimiento y aliento, gritemos a esa alma desconocida palabras de Emuná...".

Los niños comenzaron a gritar hacia las paredes: "¡Queridos judíos, no se desesperen! ¡Que Hashem los bendiga! ¡Pediremos Tefilá por ustedes! ¡Sean fieles en su Emuná y seguramente pronto serán salvados!". Cantaron mientras miraban hacia la prisión esperando una respuesta, de repente, a través de una ventana vieron un par de manos saludándolas con entusiasmo al ritmo de la canción. Esto los animó a continuar cantando aún más. Tomaron fotos del espectáculo, pero un minuto después la celebración se detuvo... un jeep se detuvo junto a ellos, y de él salió un guardia enojado, "¿Qué hacen aquí?" Preguntó enojado: "¿qué no saben que no se permite la entrada de extraños?", el maestro, trató de explicarle pero terminaron afuera de las instalaciones de inmediato.

El 'viaje' fue corto, pero dejó una huella imborrable en los estudiantes. Dos años más tarde, en el campamento, los niños se reunieron para escuchar la historia de Yosef, un recluso en una prisión federal, quien, luego de descubrir su judaísmo dentro de la prisión, fue liberado milagrosamente. Yosef contó todo lo que le sucedió en prisión, y terminó su historia diciendo. "A lo largo de los años estuve entre muchos gentiles. Estaba distante y aislado, hasta ese día en que los reos gentiles me

בענין עדות החודש - אי בעינן עדות שאתה יכול להזימה

א. הנה מבואר במתני' (סנהדרין מ.) דאם אמרו העדים על אחד החקירות אין אנו יודעים עדותם בטילה וטעם הדבר מבואר ברש"י והיינו משום שהו"ל עדות שאי אתה יכול להזימה דהא אם לא נכלל בעדותם באיזה מקום או באיזה יום וכדומה איך יאמרו המזימים עמנו הייתם והרי על כל יום שיגידו יש לומר שמא ראו העדות ביום אחר, אשר מבואר דכל עדות שאי אתה יכול להזימה אינה עדות.

ומבואר בגמ' (שם מא.) דאף היכא דא"א לקיים העונש אשר זמם בכלל זה הו"ל עדות שאי"א יכול להזימה, ואינה עדות.

ובריש מכות (דף ב.) מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים יעשה זה בן גרושה תחתיו אלא לוקה ארבעים.

ויעוין בתוס' (ד"ה מעידין אנו וכו'), דכתבו דמאחר ולא מתקיים בהם עונש כאשר זמם הו"ל עדות שאי אתה יכול להזימה והיאך אמרינן דלוקה מאחר ועדותם בטילה.

ותירצו התוס' שני תירוצים, התירוץ הראשון הוא דמחמת הא דלוקין חשיב עדות שאתה יכול להזימה.

ובביאור הדבר דמשום מה שלוקים הוא חשיב עדות שאתה יכול להזימה נראה משום דהמלקות הוא במקום כאשר זמם דסיבת העונש היא מה שזממו לעשותו חלל ובהיותו והענישה התורה על הזמימה אף דאינו נענש בכאשר זמם ממש, הרי זה בכלל עדות שאתה יכול להזימה.

אי נמי יש לומר דאין המלקות משום מה שזמם לעשותו חלל, אלא המלקות הוא משום שעבר על הלאו דלא תענה ברעך עד שקר, וגלי קרא בדרשה זו דוהצדיקו את הצדיק וכו', (יעין מכות ב:) דאף דהוי לאו שאין בו מעשה לוקין עליו, והא דהצריכה התורה עדות שאתה יכול להזימה לאו דוקא אלא הכוונה עדות שאתה יכול לתת עליה עונש.

הן אמת דהמעוין בלשון התוס' יראה דמשמע טפי דכוונתו לתרץ דהמלקות הוא במקום הכאשר זמם ואין סיבת המלקות משום לא תענה.

והתירוץ השני דהיותו דהמקור הוא דבעינן עדות שאתה יכול להזימה היינו מהא דכתיב בקרא ועשיתם לו כאשר זמם, ממילא דוקא היכא דשייך לקיים הזמה אמרינן דבעינן שאתה יכול להזימה ואם משום מה אינו יכול להזימה אינו עדות, אמנם היכא דמופקע לגמרי מפרשת הזמה לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה.

ב. הנה גבי עדות החודש ראוי להתבונן האם בעינן עדות שאתה יכול להזימה, ואם בעינן באיזה אופן מתקיים, ונראה ברור דלהתירוץ השני שבתוס' לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה, דהרי גבי עדות החודש לא זמם מידי ואינו רוצה לגרום רעה לחברו ובשום אופן אין לקיים בהם כאשר זמם, ממילא ברור דמופקע מפרשת עדים זוממים, וכל שאינו בכלל פרשת כאשר זמם לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה.

ועלה הדין לפי התירוץ השני של התוס' דאם אמרו העדים בעדות החודש על איזה מהחקירות אין אנו יודעים עדותם קיימת דהא לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה וברור.

ולתירוץ הראשון של התוס' דדין זה הוא דין כללי בכל העדויות דבעינן עדות שאתה יכול להזימה ואין להוציא מן הכלל היכא דאי אפשר לקיים בהם כאשר זמם כמו דמצינו גבי עדות דבן גרושה, נראה אף גבי עדות החודש בעינן עדות שאתה יכול להזימה.

להזימה, ויש לומר דמתקיים דין זה ע"י המלקות, ויהיה הדין דאם הזימו אותם לוקים כמו שמצינו גבי עדות דבן גרושה.

ולכאורה תלוי מהו טעם המלקות, דתינה אם המלקות הוא משום לא תענה שפיר יש לומר דהמלקות גבי עדות החודש מחשיב העדות לעדות שאתה יכול להזימה, דהיותו ושקך בעדותו הרי הוא עובר על לא תענה ומגיע לו עונש מלקות ותדע דכ"ה הוא דעת המנ"ח (מצוה ד' אות ג').

אמנם אי נמא דהמלקות הוא משום כאשר זמם, תקשי טובא דגבי עדות החודש לא שייך כלל דלוקה משום מה שזמם דלא זמם רעה לחברו כלל, ואין הוא עובר בשקרו אלא נגד רצון ד' בלבד.

ולפי מה שביארנו דדעת התוס' היא דהמלקות הוא משום כאשר זמם, אין לומר כלל דלוקה על עדות החודש וצ"ע דברי המנ"ח דנוקט לת' קמא של התוס' דהמלקות הוא משום לא תענה.

ג. והיה נראה לחקור גבי הלאו דלא תענה על מה הקפידה התורה, האם האיסור הוא עבור מה שהוא משקר בב"ד ואילו על מה שרצה לגרום רעה לחברו אין זה עיקר הקפידא, אלא כל שקר בכלל והא דכתיב לא תענה ברעך יש לומר דדברה התורה בהווה.

אוי"ד לא תענה "ברעך" הוא דוקא, דאילו מעיד שקר אמנם אינו גורם שום רעה לחברו אינו עובר על לא תענה כלל.

והנה יעוין בשו"ת רע"א (סימן קע"ו) דנוקט כהצד השני ומחדש דגבי עדות החודש אף דשיקר בעדותו אף על הלאו דלא תענה אין הוא עובר דלא עשה רעה לחברו.

נמצא דלא מבעיא דאין אנו יכולים להלקותו משום כאשר זמם דהא לא זמם מידי, אלא אף משום לא תענה אין להלקותו.

והקשה לרע"א א"כ היאך משכח"ל עדות החודש והרי הו"ל עדות שאי"א יכול להזימה, ומתרץ דאף לתירוץ קמא של התוס' דין זה דבעינן עדות שאתה יכול להזימה היינו דוקא גבי עדויות שכן אדם לחברו, אמנם היכא דלא זמם מידי לא דורשת התורה כלל עדות שאתה יכול להזימה.

נמצא דלתירוץ השני של התוס' כל היכא דלא מתקיים עונש כאשר זמם אינו בכלל הפרשה ולא הצריכה התורה עדות שאתה יכול להזימה, ואילו להתירוץ השני היכא דזמם ולא מתקיים כאשר זמם סברי דבעינן עדות שאתה יכול להזימה, אלא דהיכא דלא זמם מידי לעשות לחברו כה"ג מודים לתירוץ השני דאינו בכלל הפרשה, ממילא לא בעינן עדות שאתה יכול להזימה ולכן גבי עדות החודש אף דליכא מלקות עדותם קיימת.

וע"פ דברים אלו מסביר הגרע"א הא דהיה מקום להקשות כל עדי הכחשה גבי נפשות ראוי להיות דעדותם בטילה, דהרי הם לא באו אלא להציל את הנידון ולא באו להרוג את העדים, נמצא דלא זממו מידי ממילא הוה ליה עדות שאי אתה יכול להזימה והיאך משכח"ל הכחשה גבי נפשות, ומבאר דהיות ולא זממו מידי אינם בכלל הפסוק דכאשר זמם ואף מלקות משום לא תענה ליכא וכו"ל.

ובדעת המנ"ח דסבר דאף גבי עדות החודש בעינן עדות שאתה יכול להזימה נראה דבעידי הכחשה נמי בעינן וממילא יש לומר דהיות וא"א לתת להם עונש כאשר זמם דינם במלקות, והכי נמי יש לומר דהמלקות הוא משום לא תענה דהא לא זמם מידי, ומאחר ואיכא מלקות שפיר הו"ל עדות שאתה יכול להזימה.

אלא דיש להקשות דלכאורה גבי הכחשת עידי ממון לא שייך

לומר דלא זממו מידי ממילא לא נוכל ליישב כדברי הגרע"א הנ"ל, דהא אם באו להציל את הנחבש נמצא דהתובע מפסיד, ובהיותו והיו גורמים הפסד בעדותם הרי הם בכלל הפרשה דכאשר זמם ובעינן להענישם בהא דזממו לעשות, והיה ראוי להיות דישראל מה שהיה מפסיד הנידון, אלא דהקושיא היא דהיות והיו רק עידי הכחשה לא היה גמר דין דהא מספק אין הב"ד יכול לפסוק מידי, ממילא לא שייך להזים את העדים דאין העדים זוממין נהרגים עד שיגמר הדין נמצא הו"ל עדות שאי"א יכול להזימה, ושור"ר דכך הקשה בחידושי הר"י"ם (הו"מ סימן ל"א ס"ק ה').

ד. והנה יעוין בתוס' (כתובות דף כא:) דהא דאמרינן בגמ' דאין עד נעשה דיין גבי עדות החודש היינו משום הו"ל עדות שאי"א יכול להזימה דהא דיינים אלו דהיו עדים אינם יכולים לקבל דברי המזימן דהא אין יכולים לדון דינם עיי"ש.

מבואר דסברי התוס' דאף גבי עדות החודש בעינן עדות שאתה יכול להזימה, ונראה ברור דסבר כהתירוץ הראשון של התוס' שלנו.

ועוד יש להכריח מדברי התוס' האלו דסבר דטעם המלקות הוא משום לא תענה, ולא משום כאשר זמם דהא גבי עדות החודש לא זמם מידי ונוקטים דאיכא מלקות, ופשוט.

ובכן יש להכריח דלא כסברת הגרע"א דהיכא דלא זמם אינו בכלל לא תענה אלא סברי התוס' דלא תענה היינו על מה ששיקר בב"ד והא דכתיב בקרא ברעך לא דוקא וכמו שביארנו.

llamaron diciendo que unos niños judíos me estaban llamando. ¡No desesperes, confía en Hashem! Escuché aplausos y consuelos. Estaba conmocionado. Entonces los niños comenzaron a cantar, el canto era tan dulce que espontáneamente hice lo único que podía hacer para responder: Extendí mi mano hacia afuera de la ventana y la moví de un lado a otro. De repente el canto se detuvo, y me quedé con el corazón roto, pero algo en mi alma se abrió. Y cuando un tiempo después un Rab entró en la prisión y me ofreció ponerme un Tefilín, aunque en el pasado no había accedido a cooperar con él, esta vez acepté. Me conmovió mucho la lectura del Shemá, y le pedí al Rab que también me enseñara a orar. Los últimos dos años en prisión los pasé superándome, hasta que hice Teshubá completa y he aquí estoy contando mi historia".

Los maestros y los niños se sorprendieron. De repente recordaron lo que les pasó hace dos años. Ahora les tocaba a ellos asombrar a Yosef... Le señalaron una de las paredes, en la que colgaron fotografías de aquel inolvidable viaje. Yosef casi se desmaya cuando en la imagen central vio manos familiares saludando con entusiasmo fuera de la ventana de la prisión. Estas eran sus manos.



DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventiva, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas, citas, preguntas.

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX